

مقایسه برآوردهای تلفات آورد در ناحیه بافرزون دریاچه ارومیه

مدیر فنی طرح: سمیه سیما (پژوهشگر پسادکتری، مرکز RSRC)

کارشناس فنی طرح: احسان جلیلود (دانشجوی دکتری عمران منابع آب، دانشگاه صنعتی شریف)

شماره گزارش: ۱۳۹۳/۰۳-TR-۰۱-F-۴

تاریخ انتشار: ۱۳۹۳/۰۳/۰۱

تعداد صفحه: ۲۷

چکیده

پس از تأمین حق آبه زیست محیطی دریاچه ارومیه، آب باید از طریق رودخانه‌های اصلی تغذیه کننده دریاچه به آن وارد شود. به دلیل خشک شدن دریاچه، آب ورودی باید مسیر زیادی را بر روی زمین خشک شده و شوره‌زارها حرکت کند تا به پیکره آبی دریاچه برسد. در این مسیر تلفات مختلفی از جمله تبخیر و نفوذ آب به زمین یا آوردهای محاسبه نشده‌ای مانند ورود رودخانه‌های فصلی فاقد آمار به دریاچه رخ می‌دهد که مقدار آن می‌تواند در مقدار نهایی جریانات ورودی به دریاچه و بیلان هیدرولوژیکی آن بسیار تعیین کننده باشد. نظر به اهمیت موضوع، تا کنون سه گروه تحقیقاتی شامل پژوهشکده آب دانشگاه تربیت مدرس، پژوهشکده دریاچه ارومیه دانشگاه ارومیه و مرکز تحقیقات سنجش از دور دانشگاه صنعتی شریف برآوردهایی از میزان تلفات-آورد در ناحیه حدفاصل ایستگاه‌های انتهایی و مرز حداکثری دریاچه به ستاد احیای دریاچه ارومیه ارائه داده‌اند. گزارش پیش رو، با هدف مقایسه و جمع‌بندی سه مطالعه مذکور و به سفارش کمیته منابع و مصارف ستاد احیای دریاچه ارومیه تهیه شده است.

نتایج، اختلاف زیاد مقدار تلفات/آوردها در محدوده بافرزون را در مطالعه انجام شده توسط پژوهشکده دریاچه ارومیه نسبت به دو مطالعه دیگر نشان می‌دهد. علت اختلاف، تفاوت در گام زمانی انجام مطالعه، استفاده از منحنی سطح-حجم-ارتفاع متفاوت برای برآورد تغییرات حجم و سطح دریاچه می‌باشد. همچنین نتایج در هر سه مطالعه نشان می‌دهند که مؤثرترین پارامتر در برآورد مقدار تلفات و آوردهای بافرزون، ترم تبخیر می‌باشد. بنابراین استفاده از روش‌های دقیق‌تر مانند روش بیلان انرژی (که توسط مرکز تحقیقات سنجش از دور دانشگاه شریف در تخمین ترم تبخیر استفاده شده است) منجر به بدست آوردن نتیجه دقیق‌تری برای مقدار تلفات/آوردها در محدوده بافرزون خواهد شد. نهایتاً مقدار ترم تلفات/آوردها در محدوده بافرزون در مقیاس سالانه بسیار متفاوت با مقادیر ماهانه می‌باشد؛ بنابراین برای رهاسازی آب در یک ماه خاص از سال بهتر است به جای استفاده از مقدار سالانه، داده‌های همان ماه مبنای تصمیم‌گیری قرار گیرند.

کلیدواژه‌ها: بافرزون، دریاچه ارومیه، تلفات، مطالعه تطبیقی